Afdeling: Sociaal Domein
Mail behandelaar: **merit.veldhuizen@barneveld.nl**
Telefoonnummer: **14 0342**

Raadsvoorstel nr. 1002
Barneveld,
Portefeuillehouder: A.H. van de Burgwal

Onderwerp: **Compensatie Lokale Culturele Voorzieningen vanwege coronacrisis**

Aan de raad,

Samenvatting raadsvoorstel

In dit voorstel wordt een financiële compensatie beoogd voor lokale culturele voorzieningen in de gemeente Barneveld die getroffen zijn door de coronacrisis. Hiermee blijft cultuur laagdrempelig en toegankelijk voor de inwoners.
De steunmaatregelen vanuit het Rijk worden hiervoor ingezet.

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met de verdeling van de ontvangen rijksmiddelen 2020 ter compensatie voor 'Lokale Culturele Voorzieningen' in verband met de coronacrisis, bestaande uit € 223.000 liquiditeitssteun voor het Schaffelaartheater en € 125.000 als tegemoetkoming ter ondersteuning van overige lokale culturele voorzieningen.

.

1. Inleiding

De coronacrisis treft ons allemaal. Een van de zwaarst getroffen sectoren is de cultuursector. Culturele organisaties in de gemeente Barneveld hebben ieder op hun eigen manier te maken met de financiële consequenties. Zo is er sprake van minder (betalende) bezoekers, hoge inkomstenderving, extra coronagerelateerde kosten. Bovendien hebben veel organisaties te maken met huisvestingproblematiek om te kunnen voldoen aan de 1,5 meter richtlijn en teruglopende ledenaantallen.

De meest acute nood is ontstaan bij het Schaffelaartheater. Zij hebben hun inkomsten zien wegvallen en zij hebben nu te maken met een acuut liquiditeitstekort. Vanaf het begin van de COVID-19 maatregelen zijn wij in contact geweest met Muziek Theater Barneveld BV (MTB)/Schaffelaartheater. Ook tijdens de aandeelhoudersvergaderingen is informatie uitgewisseld en zijn de mogelijkheden besproken. Als aandeelhouder van MTB heeft uw college toestemming gegeven aan liquiditeitssteun van het MTB aan het Schaffelaartheater (BW besluit nr. 576). Hierover is wekelijks contact geweest. Het MTB heeft liquiditeitssteun gegeven van € 125.000,- en een huuropschorting van € 54.500,-.
Om verdere risico's en kosten voor het theater te beperken en een toekomstig faillissement te voorkomen, werd besloten tot een rigoureuze reorganisatie; voorstellingen zijn geannuleerd en van de 31 arbeidsplaatsen zijn er 27 beëindigd. Bij de provincie Gelderland is een aanvraag ingediend voor € 100.000,- (COVID-19 Tijdelijke maatregelen theaters en podia). Teneinde de schulden en kosten als direct gevolg van de COVID-19 pandemie te kunnen betalen is aanvullende steun nodig.
Het Schaffelaartheater is met culturele en maatschappelijke partners in gesprek om een duurzaam toekomstplan vorm te geven: Cultuurcentrum Cultuurplein 1. Zie bijlage 3 verzoek aanvullende financiële steun Schaffelaartheater met bijlagen. Het Schaffelaartheater/MTB zullen ons aankomende periode regelmatig over de voortgang informeren.

In juni 2020 is er via subsidiering van de provincie aan de gemeente, een eerste noodsteun aan de grootste culturele instellingen verleend van in totaal € 60.000 (waarvan € 5.000 tegemoetkoming voor het Schaffelaartheater, de Bibliotheek, de Muziekschool en Museum Nairac en een aanvullende steun ad € 40.000 voor het Schaffelaartheater). Hiermee is de culturele infrastructuur beperkt geholpen. Vanwege het verloop van de coronacrisis en hiermee de aanhoudende financiële druk op de culturele sector (zowel gesubsidieerde als niet gesubsidieerde voorzieningen), dreigt op korte termijn voor de inwoners van de gemeente Barneveld een lagere beschikbaarheid van kunst en cultuur, wat ten koste gaat van het algemeen welbevinden en de sociale cohesie in onze gemeente. Tegelijkertijd is kunst en cultuur juist in deze tijd belangrijk; het verbindt, verrijkt en verwondert. Zeker in tijden van crisis vinden wij het belangrijk dat onze inwoners laagdrempelig kunnen blijven genieten van kunst en cultuur.

Tot slot is het daarom niet alleen belangrijk om lokale culturele voorzieningen te helpen in het opvangen van de geleden schade, maar hen ook toekomstperspectief te bieden om nu en straks te kunnen voldoen aan het nieuwe normaal. Eén van de meest voorkomende problemen bij lokale culturele voorzieningen is het vinden van alternatieve huisvesting. Om activiteiten voort te kunnen zetten en hiermee het risico van wegvallende leden te beperken, is een (vaak grotere en goed geventileerde) alternatieve ruimte nodig. Dit brengt meer kosten met zich mee dan aanvankelijk begroot. Ook zoekt men naar alternatieven om geplande presentaties of concerten (eventueel digitaal) doorgang te kunnen vinden. Om deze redenen heeft het LKCA (Landelijk Kenniscentrum voor Cultuurparticipatie en Amateurkunst) een oproep gedaan aan gemeenten om budget vrij te maken culturele verenigingen, instellingen en ondernemers te ondersteunen bij het vinden van geschikte locaties (zie bijlage 1).

Steunmaatregelen vanuit het Rijk
Het Rijk heeft diverse steunmaatregelen aangekondigd voor Lokale Culturele Voorzieningen (zie bijlage 2). In totaal is er afgerond € 349.700 beschikbaar gesteld voor de gemeente Barneveld.

Ten eerste wordt voorgesteld de acute hulpvraag van het Schaffelaartheater ad € 223.000 hieruit te bekostigen.

Ten tweede is een tegemoetkoming in de vorm van een subsidie van in totaal € 125.000 voor overige lokale culturele voorzieningen nodig. Deze subsidie kan vrij worden ingezet, mits het in verband staat met de nivellering van de maatschappelijke en economische effecten van de coronacrisis. De uitwerking van deze subsidieregeling zal middels nadere regels worden vastgesteld in het college van B&W.

2. Door de raad gestelde kaders
Binnen het Beleidsplan Sociaal Domein zijn de volgende kaders geformuleerd met betrekking tot cultuur;

- Opgave Groeien naar Zelfstandigheid; Het ontwikkelen van culturele competenties is van belang om te kunnen participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Daarom is het van belang een breed en toegankelijk aanbod van cultuureducatie te stimuleren.
- Opgave Meedoen naar Vermogen; Cultuur speelt een belangrijke rol bij het bevorderen van participatie. Cultuur verbindt, verrijkt en verwondert en dat heeft een positieve invloed op het welzijn van inwoners en op de samenhang in de buurten, wijken en dorpen.

3. Effect/Meetbare doelstellingen
Maatschappelijk effect:
De culturele infrastructuur in Barneveld krijgt de compensatie die ze nu nodig hebben in verband met de coronacrisis. Hiermee blijft kunst en cultuur laagdrempelig en toegankelijk voor alle inwoners van de gemeente Barneveld.

4a. Argumenten
1. Liquiditeitssteun Schaffelaartheater
   - *1.1. Het Schaffelaartheater is een belangrijke maatschappelijke voorziening*
     De gemeenteraad heeft op 22 maart 2017 overwogen dat het Schaffelaarheater een belangrijke maatschappelijke voorziening is voor de inwoners binnen de gemeente en de regio en dat de waardevolle theaterfunctie naar de toekomst zeker moet worden gesteld.
   - *1.2. Om de schulden en kosten Covid-19 te kunnen betalen.*
     Het theater heeft kosten gemaakt voor aanpassingen en reorganisatie. Er is uitstel van loonbelasting gekregen en ze hebben een schuld bij het MTB voor liquiditeitssteun en huuropschorting. Hier staan geen inkomsten meer tegenover vanwege de COVID-19 maatregelen.
   - *1.3. Het theater staat er dankzij haar ingrijpende reorganisatie relatief goed voor.*
     Door de reorganisatie zijn de nu lopende kosten beperkt. Bij een beëindiging van de COVID-19 maatregelen is het theater klaar voor een goede opstart. Het theater voorziet voor 2021/2022 een positief bedrijfsresultaat. Er is nu alleen een overbrugging nodig, waardoor herstel mogelijk is.
   - *1.4. Een duurzaam toekomstbestendig Cultuurcentrum 'Cultuurplein 1'* (zie bijlage 3 bladzijde 3 en 4)
     Het theater werkt samen met de andere cultuurpartners. Naast de theaterprogrammering wordt ingezet op cultuurparticipatie en cultuureducatie en optimaal gebruik van het gebouw. Dit sluit aan bij het beleidsplan Sociaal Domein.
   - *1.5. Liquiditeitssteun van MTB aan het theater is tijdelijk.*
     Het MTB heeft de liquiditeitssteun uit de buffer voor toekomstig onderhoud bekostigd. Deze buffer is weer nodig voor verbetering van het gebouw. Met de bijdrage van de gemeente wordt een deel van deze schuld van het theater afbetaald aan het MTB.

2. Tegemoetkoming lokale culturele voorzieningen
   - 2.1. *Eerdere steunmaatregelen blijken ontoereikend voor de lokale culturele voorzieningen.*
     Veel culturele voorzieningen hebben niet of nauwelijks beroep kunnen doen op eerdere steunmaatregelen van het Rijk en/of Provincie. Minder dan 10% van de culturele verenigingen en informele verbanden heeft bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van de landelijke financiële steunregelingen. Slechts 6% ontving ondersteuning van gemeente of provincie. Dit terwijl 49% van de verenigingen schade lijden, gemiddeld ruim € 7.000 (Bron; LKCA, bijlage 1).
   - 2.2. *Behoud van laagdrempelige cultuurparticipatie en -educatie in beleidsplan Sociaal Domein.*
     Financiële steun voor lokale culturele voorzieningen is nodig om laagdrempelige cultuurparticipatie- en educatie te kunnen blijven bieden aan de inwoners van de gemeente Barneveld. Zo wordt invulling gegeven aan de betreffende doelen in het beleidsplan Sociaal Domein
   - *2.3. Het culturele veld heeft kunnen improviseren, maar hier zit een grens aan.*
     Ondanks de coronacrisis zien we dat juist nu het culturele veld zich inspant om toch laagdrempelige cultuurparticipatie- en educatie mogelijk te maken. Er wordt, mede in het Cultuurplatform, gezocht naar wat er wèl kan in deze tijd en mede middels inzet van lokale fondsen zijn enkele culturele initiatieven succesvol gerealiseerd. Er zit echter een rek in de slagkracht van het veld om te blijven improviseren, juist nu de coronacrisis voortduurt. Daarom is deze financiële ondersteuning nu van belang.
   - *2.4. Tegemoetkoming als impuls voor slagkracht en innovatie.*
     De tegemoetkoming biedt ondersteuning bij zowel het betalen van (eventuele) tekorten opgelopen door de coronacrisis, als een impuls voor innovatie en duurzaam ondernemerschap. Zo wordt direct gewerkt aan een

duurzaam toekomstperspectief voor de culturele sector en wordt ook naar de toekomst toe een pluriform cultuuraanbod gestimuleerd.

4b. Kanttekeningen

1. De overblijvende liquiditeitssteun en gedeeltelijke huuropschorting van MTB aan het Theater (ca. € 100.000,-) zal aankomende jaren ook (terug)betaald moeten worden. Het theater voorziet een positief bedrijfsresultaat in 2021 en 2022 waardoor betaling in een aantal jaren (gedeeltelijk) mogelijk zou kunnen zijn.
   Met de tussentijdse evaluaties van het MTB monitoren we het effect van het verdere verloop van de crisis. Te zijner tijd bekijken we in hoeverre extra steunmaatregelen nodig en mogelijk zijn, ook in verband met de ontwikkeling van 'Cultuurplein 1'. Zie ook kanttekening 2.2.
2.
   2.1. Verschillende culturele voorzieningen ervaren verschillende effecten van de crisis. Organisaties met een publieksfunctie zijn anders getroffen dan (amateur)voorzieningen met leden. Er zal daarom maatwerk gehanteerd moeten worden per voorziening, welke zal worden uitgewerkt in nadere regels.
   2.2. Deze compensatiemaatregelen zullen naar waarschijnlijkheid niet toereikend zijn om alle voorzieningen volledig te ondersteunen in hun gemaakte kosten, gederfde inkomsten en noodzaak tot innoveren. Lokale culturele voorzieningen ervaren momenteel de gevolgen van de tweede golf van de coronacrisis en later zal blijken hoeveel (extra) schade de voorzieningen lijden. Waar mogelijk bekijken we in de toekomst welke aanvullende maatregelen er nodig zijn. Het Rijk heeft voor 2021 reeds een aanvullend steunbedrag voor lokale culturele voorzieningen aangekondigd van € 150 miljoen euro. Daarnaast zijn aanvullende steunmaatregelen vanuit de Provincie ingezet, waar enkele culturele voorzieningen van gebruik hebben kunnen maken. Bij het opstellen van aanvullende maatregelen door de gemeente worden dergelijke eerdere toegekende steunmaatregelen meegewogen.

5. Alternatieve scenario's

- Als we geen aanvullende steun geven aan het theater zou dit kunnen leiden tot een toekomstig faillissement.
- Als we de lokale culturele voorzieningen niet ondersteunen, dreigt op termijn een substantiële vermindering in cultuurparticipatie- en cultuureducatieaanbod voor de inwoners van de gemeente Barneveld. Tevens zal dit ten koste gaan van het rijke culturele verenigingsleven in de gemeente.

6. Proces

Vervolgstappen/planning/uitvoering:

De liquiditeitssteun ten behoeve van het Schaffelaartheater wordt overgemaakt aan het MTB na besluitvorming Nadere regels worden opgesteld ten behoeve van de subsidie aan de overige lokale culturele voorzieningen. De subsidieregeling wordt opengesteld na besluitvorming en zal naar verwachting begin 2021 in werking gesteld kunnen worden.

Communicatie

Communicatie zal na besluitvorming plaatsvinden via de gemeente Barneveld.

Evaluatie/controle:

- Schaffelaartheater: uitwerking toekomstplan Cultuurplein 1 in 2021. Het theater informeert de gemeente minimaal 1x per kwartaal over de voortgang.
- Monitoring financiën en activiteiten van Schaffelaartheater door het MTB. Per kwartaal een rapportage van MTB aan de aandeelhouders (gemeente).
- Tegemoetkoming lokale culturele voorzieningen; Medio mei/juni 2021 ontvangt de raad een evaluatie in de vorm van een overzicht en toelichting van de besteedde bedragen. Tevens wordt hierin geëvalueerd in hoeverre de maatregelen hebben kunnen bijdragen aan het duurzame toekomstperspectief van de sector.

7. Financiële gevolgen

Het Rijk heeft diverse steunmaatregelen aangekondigd voor Lokale Culturele Voorzieningen. Voor de gemeente Barneveld betekent dit dat er € 349.700 aan het gemeentefonds in 2020 is toegevoegd in twee tranches voor de periode van medio maart tot 1 juni 2020 en voor de periode 1 juni t/m 31 december 2020. Deze middelen zijn in de maandrapportage van september opgenomen als stelpost voor lokale culturele voorzieningen.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de voorgestelde steun aan lokale culturele voorzieningen in Barneveld. Bekostiging van deze steun vindt plaats door inzet van de ontvangen rijksmiddelen.
Vanwege het naderende jaareinde stellen we tevens voor om de eventuele onderbesteding op de uitgaven van deze steun per ultimo 2020 over te hevelen naar 2021. Dit geeft meer ruimte aan de uitvoering van het proces van de subsidieregeling.

Liquiditeitssteun Schaffelaartheater Tegemoetkoming lokale culturele voorzieningen	€ 223.000 € 125.000
Totaal	**€ 348.000**

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

de secretaris,	de burgemeester,
H.F.B. van Steden	dr. J.W.A. van Dijk

Bijlagen:
1. Artikel LKCA: Gevolgen Coronavirus voor kunsteducatie en actieve cultuurparticipatie
2. Kamerbrief Aanvullend compensatiepakket coronacrisis medeoverheden dd. 31-08-2020
3. Brief verzoek MTB aan college Barneveld met bijlagen